

1020

21.

1668, 31

M

B. C. D.

DISPUTATIO JURIDICA

DE

CONFESSIO

EXTRAJUDICIALI,

QVAM

MAGNIFICI JCTOR. LIPS. ORDINIS
AUTORITATE

PRÆSIDE

VIRO, NOBILISSIMO, EXCELLENTISSIMO,
ATQVE CONSULTISSIMO

DN. BARTHOLOMÆO LEON-

HARDO SVENDENDÖRFFERO,
J. U. D. ET INSTIT. P. P. CELEBER.

DN. PRÆCEPTORE, ATQVE PATRONO,
OMNI, QVA, PAR EST, OBSERVANTIÆ
CULTU ET ATATEM SUSPICIENDO

PUBLICÆ ERUDITORUM VENTILATIONI
SUBJICIT

JOHANNES ELIAS Magdeburg/
FRANCOHUSA, THUR.

AUTOR.

AD D. XXII. DECEMBR. ANNO M DC LXVIII.

LIPSIÆ

TYPIS JOHANNIS GEORGI.

B. C. D.

DISPUTATIO JURIDICA

CONFESSIONE
EXTRAJUDICIALI

MAGNIFICI PECTOR. LIPS. ORDINIS
AUTORITATE

PRO. NOBILISSIMO. EXCELLENTISSIMO.
ATQUE CONSULTISSIMO

DN. BARTHOLOMAEO LEON.

HARDO SVENDENDÖRFFERO.
J. D. D. I. N. P. I. C. E. L. S. E. R.

DN. PRAECEPTORE, ATQUE PATRONO,
OMNI. QVA. PAR. EST. QV. ERVANTIA.

PUBLICAE ERUDITIONIS VENTILATIONI
SUBJ. T.

JOHANNES ELIAS STAGGEBURG
FRANCONIA, THUR.

AD D. XVII. DECEMBER. ANNO. M. DC. LXXIII.

LIPSIÆ
Typis JOHANNIS GEORGI.

I. N. J.

Prooemium.

INter modos inficiantes in iudicio convincendi, præter probationes ordinarias, siquidem si verum fateri licet, Confessio propriè species ejusdem neutiquam censetur: quia potius relevatio ab onere probandi est, & in multis ab eadem differt, prout hoc patet, ex c. I. C. 2. q. 1. c. at si clerici in pr. extr. de Judic. c. 10. de fid. Instrum. c. cum causa 6. extr. de Rapt. Clem. sæpè verb. Sed quia positiones de V. S. Hinc Dd. quòd statutum certo casu non admittens probationes, non videatur confessiones prohibuisse, prout hoc eleganter remonstrat Felin. in Rubr. extr. de Probat. n. 6. Bertach. in Repert. Jur. Voc. Confessio, col. 3. circa fin. Thesaur. Comm. Opin. sub Kirchovj lit. C. voce Confessio. refertur etiam Confessio, cujus quanta sit utilitas, quanta dignitas ex eo præprimis apparet, quod paratissimam quandoq; mereatur executionem, prout hoc ita in Curiis Provincialibus horum locorum etiam tunc observari, quando actor monitorium impetravit, & reus fatendo debitum respondit, ita ut neglecta & omissa recognitione executivè procedi & Quæstori seu Præfecto immisso imperari possit, tradit eleganter Magnâ autoritate Vir Carpzovius in Process. Tit. 1. Art. 3. n. 32. Porro & Jure Civili verior est ea sententia, quâ convincitur, Confessionem in civilibus, (aliud enim in Criminalibus, quia in iis nemo ad pœnam tenetur, nisi condemnatus, Bachov. in Tr. Vol. 2. D. 23. th. 5. lit. b.) sive ante litem, sive post eam facta, nullam mereri sententiam, sed sufficere iudicis præceptum, dariq; tantum spatium, uti Judicato, quod patet ex l. 6. in fin. ff. de Confess. l. 3. in fin. b. l. eod. & tot. tit. de Confess. neque ullibi in toto Jure vel distinctio, an ante litem contestatam facta, an post eam fundata, vel etiam, quod semper requiratur sententia, reperitur. Quanta autem utilitas, quantaq; dignitas Confessionis est, tanta quoq; diversitas tantumq; discrimen existit in differentiâ Confessionis

A 2

fessionis Judicialis & Extrajudicialis; ita ut ea maiores hanc interdum producat effectus, quemadmodum hac de re videre est apud Autores hinc inde. Et cum instituti mei jam sit, pro viribus à Deo concessis postrema Confessionis speciem, Extrajudicialem puto, (vidi enim & in evolutione juridicorum scriptorum judicialem satis & ubiq; abundè explicatam pertractatamq;) materiam per totum jus perq; ejus partes ferè omnes diffusam tractare, ideoq; sine ulteriore ambage ad rem ipsam, Divinâ adspirante Gratiâ accedo, sitq;

CAP. I.

De
Etymologiâ, Homonymiâ, Definitione
& Divisione.

Th. I.

A Ntequam definitionem Realem aggrediar, circa Nominis derivationem monito Imperatoris in l. 1. ff. de J. & J. Sollicitus esse deberem. Verum cum putamen à Dd. jam sit fractum, ita ut eo melius nucleo nunc frui possim, non ulterius latè in ejus inquiram originem, sed remissivè tantum id, quod huc collimat, tractabo. Derivetur itaq; Confessio à Præpositione CON. & Latino verbo FATERI Varro Lib. V. Latip. Ling. Don. Lib. 28. c. 1. Hinc etiam ab aliquibus definitur Confessio, quod sit ejus, quod ab adversario intenditur, asseveratio. Umm. in Proc. D. 13. th. 8. n. 35. Parthen. Litig. lib. 1. c. 2. n. 8. Vocabulum Extrajudicialis derivatur à Præpos. Extra, quod loci interdum exclusionem significat, l. 1. §. 24. ff. de Aq. Quotid. Calvin. in Lexic. Jurid. voce Extra & Lexicographi sparsim. Judiciale verò à Judicio. Judicium autem locum quoq; interdum, quo lites tractantur, significat l. 1. si quis caut. unde confessio extrajudicialis denotabit id, quod extra locum judicii factum, quamvis potius Judicium non locum, sed ipsas personas illud constituendi denotet, & hinc simul ad extrajudicialem rectè revocatur ea, quæ quidem in judicio, sed coram judice in competente facta, de quâ specie vid. thes. 4.

Th. 2.

Diversimodè autem Confessio Extrajudicialis sumitur (1.) Pro cautione l. 2. §. 2. C. ad Scrum Vellei. Calvin. in Lexic. Jurid. sub voce Confiteri, & Godofred, in d. l. 23. C. lit. 1. (2.) Ea in Jure dicitur confessio extrajudi-

21.
trajudicialis, quæ fit vel extra locum Judicii Bart. in l. *generaliter*. 13.
C. de non num. pec. vel quidem in loco Judicii, sed coram Judice in-
competenti c. 2. X. de Judic. c. et si clerici X. de Judic. libiq. De. c. si diligen-
ti 12. X. For. Compet. Gail. lib. 1. Obs. 37. Quæ significatio hujus loci.

Th. 3.

Definitur autem Confessio Extrajudicialis, quod sit Confessio, quæ
extra Judicium à personâ habili cum recto iudicio parte præsentem su-
per facto litigioso cum causa in præjudicium sui fit.

Th. 4.

Singula autem hæc in definitione veniunt consideranda (1.) est
confessio, quæ loco generis proximi ponitur, non verò assertio tan-
quam genus remotum. (2.) Extrajudicium, ad indigitandum discrimen
& differentiam Confessionis extrajudicialis & judicialis, & denotandum
quod semper fieri debeat extrajudicium, per iudicium autem non locum
tantum, prout sæpissimè accipitur, ut in l. 1. ff. si quis caut. Sed etiam
illud ipsum, quod in certis personis ad iudicandum constitutis, con-
sistit, & speciali nomine Judicium vocatur, hinc nec illa confessio,
quæ in loco quidem iudicii, sed iudice vel nullò assistente vel non pro
tribunali, statim est judicialis, sed est & manet extrajudicialis, & per
consequens iisdem quoque gaudet effectibus, de quâ Conf. Jul. Clar. l. 5.
§. fin. Pr. Crim. quæst. 21. n. 35. Ubi rationabiliter asserit confitentem,
coram iudice quo tribunali non sedente non habere vim plenæ pro-
bationis, sed tantummodò indicium ad torturam facere. Deinde
quando iudicii facio mentionem, competens intelligo, si enim quis
in iudicio quidem, & coram iudice confiteatur, sed tamen ille non est
competens nequam confessio Judicialis censetur, sed est & ma-
net extrajudicialis, & ejus effectus pariter ac alius censetur prout hoc
pluribus persequuntur. Jul. Clar. quæst. 21. n. 23. Felin. ad c. Et si clerici
n. 5. & seqq. Meier. C. A. tit. de Confess. §. 6. & alij. Cur cætera ut à per-
sonâ habili, super facto litigioso, cum recto iudicio in præjudicium sui?
vid. infr.

Th. 5.

Dividitur (1.) Ratione causæ efficientis principalis in sponta-
neam & non spontaneam. (2.) Ratione causæ instrumentalis, quædam
fit ore, quædam Scripturâ; Hæc posterior iterum est duplex, quædam
enim fit instrumento publico, quædam privato. (3.) Ratione materiæ

A 3

subjectæ

subjectæ quædam Criminalis, quædam civilis. (4.) Ratione formæ, quædam jurata, quædam non jurata, quædam simplex, quædam iterata, quædam pura, quædam qualificata. (5.) Ratione effectus, quædam obligatoria, quædam liberatoria.

CAP. II.

De Causa Efficiente.

Th. 1.

Causa Efficiens est vel principalis vel instrumentalis, Principalis est voluntas certa, ab ipsâ personâ habili facta.

Th. 2.

Voluntatem dixi, ad indicandum verum subjectum, quod est homo, de nullo enim alio dici potest, quod confiteri possit, quàm de homine.

Th. 3.

Certa debet esse ad removendam erroneam, quæ autem, cum iterum sit duplex Juris & Facti, ideoq; hoc in casu distinctè erit procedendum; ita nempe ut confessio ex ignorantia Juris naturalis, quia hæc neminem excusat *l. 2. C. de in Jus voc.* confitenti non profit, quod & de Jure Civili, si in lucro captando, aliud si in damno vitando confitens occupatus est, propter *l. 7. 8. 9. ff. de Jur. & fact. ignor.* dicendum erit. Limitantur tamen dicta (I.) in jure intricato & dubio *Berlich. p. 2. concl. 22. n. 4. Sim. de Prat. de Interpret. ult. vol. lib. 30. solut. 12. n. 20. col. 2.* (II.) In personis privilegiatis in Jure, ut in pupillis, rusticis, mulieribus, militibus &c. *d. l. 9. ff. de Jur. & fact. ignor.* Confessio verò ex ignorantia facti proprii quidem omnino nocet confitenti *l. 7. ff. ad Scutum Vellej. & ibi Godofr. lit. f. nisi in re amittendâ, de quâ vid. l. 22. §. 1. de condict. indeb. l. 47. §. 1. ff. de Pact. l. 7. de Confess.* Alieno vero non nocet quocunq; casu. Qui plura desiderat videat *Dd. ad Tit. ff. & C. de Jur. & fact. ignor. Panorm. ad cap. ex parte extr. de Confess.*

Th. 4.

Tandem dictum in th. 1. quod principalis requirat personam habilem, quo denotatur esse quasdam, quæ vel in totum, vel ex parte confiteri non possunt, & hæc à Dd. hinc inde recensentur, ut (I.) Pupillus, de quo elegantissimè & distinctè scripsit *Panorm. in d. c. ex parte X. de*

21.
de Confess. Hoc modo, quod ille regulariter confiteri non possit l. 6. §. 5.
de Confess. Regulariter dixit, quia aliàs distingvunt ita, aut confessio
emanat ab infante, qui infra septem annos est, & ei, licet tutoris auto-
ritas adfuerit, confessio nihil nocet, quia illa ætas, quicquid facit, igno-
rat, l. 1. C. de fals. monet. & hinc ad iudicium vocari non possit, l. 4. de
in Jus Voc. l. 1. §. 2. de Admin. tut. Aut major infante, sed non adultus, ut
impubes, si masculus infra 14. fœmina verò infra 12. Et tunc iterum di-
stingvitur secundum princ. Inst. de Aut. Tut. cujus contenta brevitatis
ergo, & quia aliàs satis nota illa doctrina, hinc omitto & B. L. ad illud
remitto. Hoc, sive tutor adsit, sive non, nihilominus valet ejusdem con-
fessio in tali actu adhibita, & hinc l. 14. de sponsal. elegantem exhibet
casum, ubi talem confessionem ratam habet Jctus, quando nimirum
pupillus Sponsalia contraxit. In his verò nulla est ejusdem confessio,
quia nec testamenta eorundem valent, nec alii actus mortis causa per
§. 1. Instit. Quibus non est permiss. fac. test. l. 19. qui testam. fac. poss.

Th. 5.

(II.) Furiosus, Hic enim dicitur nullam habere voluntatem,
l. 47. de acquir. hered. voce carere l. 7. ad Scctum Trebell. non quidem,
propterea, quod fari non possit, sed quia sine ullo iudicio loquitur,
unde etiam absens fingitur l. 124. §. 1. de R. J. quod non magis in rem
consentire possit, quam si absit aut dormiat. Günzel. ad d. l. 124. ff. de
R. J. Facit quod infanti comparetur l. 5. §. 2. ad L. Aquil. tit. de bon. poss.
furios. infant. & aliæ leges. Quod tamen non aliter intellectum volo,
quam de furioso quatenus tali. Si enim interdum furor in tali personâ
ad tempus desinit & intervalla habet, tunc omninò, quæ sanæ mentis
homo agit, agere, & ita per consequens confiteri potest. l. 6. C. de Cu-
rat. Furios.

Th. 6.

(III.) Mente captus. Licet hinc differat à furioso, cum ille pro-
priè furiosus vocetur, qui est cum rabie evidentis furoris, Mente verò
captus, cui mens & animi consilium de est, Bal. in l. si furiosi 25. C. de
Nupt. & l. humanitatis 9. C. de Impub. & aliis subst. vers. venio ad quartam.
Tamen cum in hoc rectè furioso æquiparari possit, ideoq; eum validè
confiteri posse meritò negatur.

Th. 7.

(IV) Prodigus. Furiosis enim similis dicitur & prodigus iisdem
privi-

privilegiis ac juribus gaudet *l. furiosi 49. ff. de R. J. t. t. C. de Curat. furios.*
Eberhard. Loc. top. 73. quæ tamen assertio limitatur (1.) in matrimoni-
libus, ex eadem ratione, quod comparatio ista in furiosum & prodi-
gum saltem procedat quoad bonorum administrationem & contra-
ctus *l. 1. pr. C. de Curat. furios. l. 12. ff. de Tut. & Curat.* (2.) In Criminali-
bus quia prodigalitas per se est nequitia & maleficium *l. 1. C. de Curat.*
furios. & poenam meretur, quapropter etiam eum torqueri posse rectè
statuit *Boer. Tr. de Quest. c. 4. n. 11. Carpz. Pr. Crim. quest. 118. n. 27.* An
verò distinctio quædam facienda sit inter delicta, quæ faciundo, &
quæ in omittendo vel negligendo consistunt, ita ut in illis excepto
casu *l. si quis in tantum 7. C. unde vi.* majori sanæ mentis prodigus æqui-
paretur. In his verò non. *de hoc vid. Eberh. in Loc. Topic. 73. n. 8.*

Th. 8.

(V.) Iratus. *per l. 48. de R. J. glos. in c. ex literis extr. de divort.* Ubi
tamen requiruntur (1.) quod iracundia talis sit, quæ mentis alienatio-
nem inducit *per c. dudum 20. extr. de Conv. conjug. ibiq. Dd. & ita con-*
sensum alteret, ut suus non sit, quemadmodum ita Dd. furiosum cum
irato comparant. *Fein. in c. 1. sicut extr. de Jurejur.* (2.) ut non perseveret
in tali confessione, quia perseverantia animi indicium ostendit *Conf.*
l. 3. de divort. l. si filiam 19. ibi si non inconsulto calore C. de inoffic. testam. &
in l. si non convitij 5. C. de injur. Cagnol. ad d. l. 48. ff. de R. J. n. 2. & 15.
Quantum autem tempus requiratur intra quod revocare debeat id
quod ex ira confessum docet *Decius ad d. l. 48. ff. de R. J. & Bos. in tit. de*
homicid. n. 59. n. 38. & seqq. ubi 30. dies Decius requirit per ibid. alleg. 11.
(3.) ut probetur aliqua iracundia quia aliàs sequeretur, quod semper
confessio prætextu iracundiæ asserta revocari possit, *Conf. cap. fin. de*
Confess. l. proinde C. ad L. Aquil. l. si confessus C. de custod. Reor. Conf. August.
Bero in c. ad si clerici extr. de Judic. n. 13 1. ubi dicit confessionem extra-
judicialiæ tamdiu nocere, quousq; iracundia fuerit probata. Conf. A-
lex. Nev. in c. ex literis extr. de divort. n. 16. & seqq. Limitatur tamen,
non procedere hoc assertum in delictis præprimis atrocioribus, quia
ibi ira in totum non excusat de quo *vid. Cagnol. d. l. n. 6. & seqq. Gun-*
zel. ad. d. l. 48. de R. J.

Th. 9.

(VI.) Ebrius. Quia nescit, quid loquitur, quapropter etiam igno-
rantes & intelligentiâ carere dicuntur *per l. 7. C. 15. q. 1. unde quoq;*
nec

21.
nec contractum nec testamentum ejus valere nec testem esse posse statuitur à Dd. Comparantur enim furiosis & infantibus, qui mente carent *vid. d. c. 7. C. 15. q. 1.* Et hinc iterum duo adesse necesse est (1.) ut probetur ebrietas tempore confessionis adfuisse (2.) ut animus sit ebrietate devictus: modica enim ebrietas, quo minus confiteri quis possit, non obstat. *Masc. de Probat. Concl. 579. ibiq; cit.*

Th. 10.

(VII.) Nec etiam deniq; illa confessio valet aut nocet, quando quis Ironice vel ex Joco aliquid confitetur, quia tales locutiones consensum obligatorium non habent *l. 3. §. fin. ff. de O. & A. Conf. Masc. de Probat. Concl. 609. n. 15.*

Th. 11.

An verò minor ætas confessionem nullam faciat, de hoc hinc quæ-
rere lubet? Et verius est secundum *l. certum 6. §. 5. ff. de Confess.* mino-
rem quidem confiteri etiam sine Curatoris autoritate posse, sed po-
steà restitutionem eum habere *l. 9. §. 2. de minor.* Quod tamen com-
muniter procedere limitant, si persona ipsa minoris sit in quæstione,
ita ut illam confessio tangat v. g. in matrimonialibus, tunc enim o-
mnino minorem sibi confitendo obesse etiam sine Curatore posse *per
l. 8. C. de Nupt. l. 20. de R. N. tradunt, & hoc in Civilibus, Conf. Mascard.
de Probat. Concl. 371.*

Th. 12.

Haftenus de personis ipsis, quæ per se confiteri non possunt, jam
accedimus ad illas, quæ respectu alterius non sint admittendæ, quorum
in numero recensentur, Tutor, Curator, Procurator, Advocatus, in
genere omnis Administrator, quia talis Confessio est quasi species
alienationis, quæ Tutoribus, Curatoribus, aliisque administratoribus
non nisi in casu necessitatis concessa *Tusch. concl. 669. n. 10. & ibi alleg.
Br. in l. 1. col. 2. de Confess.* Ut autem plenius hoc explicetur, requiritur
(1.) illam Confessionem non esse necessariam, hoc enim casu tales
personas confiteri posse, *per l. 25. §. 1. ad L. Aquil.* probant Dd. (2.) Li-
mitatur in confessione, facta in inventario publico à Tutore ibidem
nominato, prout hoc *Masc. Concl. 370. n. 4.* notat. Et (3.) in confessio-
ne facta in apocha tutoris de recepto, secundum *l. Lucius Titius 46. §. tu-
tela 5. de Admin. tut.* prout hoc tanquam exceptionem à regulâ rectissi-
mè docet *Bertach. Repert. Jur. sub voce Confessio tutorum.* Et quamvis

B

Bart.

Bart. ad d. l. in eâ sit opinione, ut ista Confessio in apochâ, de quâ d. s. mentionem facit, plus quàm confessionem in se contineat, tamen quia difficile est hoc eruere, ideoq; tutiorem viam Bertachini secutus sum, ubi tamen obiter hoc addo, quod ista tutoris confessio in apochâ quàmvis omninò valeat, & is, in cuius gratiam facta, liberetur, quia tutori rectè solvi potest l. 14. §. 1. 5. de solut. Attamen effectivè & respectu habito ad tutorem pupillo econtrà non noceat, sed per d. s. eundem tutorem convenire nihilominus potest. Accedit generalis doctrinâ Dd. qui concludunt, Tutores, Curatores, Procuratores, si confessi suo nomine teneri ac conveniri posse per l. 26. §. 1. ad L. Aquil. l. 9. §. 4. de Interrog. (4.) In specie in Advocato, quando is aut vi & ex mandato, aut quidem sine eo, sed postmodum ratificante cliente confessus est, arg. l. 1. 3. C. de Error. Advoc. Hunn. Encyclop. p. 2. l. 16. c. 6. n. 8. Modo non quid falsi dolosè dixerit, aut ab adversario dictum admiserit, arg. l. Divus 33. de Re judic. Quemadmodum hoc ex Donell. l. 18. c. 4. post lit. a. limitat Dn. Brunn. ad d. l. de Error. Advoc. & ibi Hillig. (5.) Debitor in casu quando scriptura aliqua vel alio quoq; Iustrumento de debito quodam, quibusdam etiam assertis creditoribus fateatur, eamque postea concreditor contra alios creditores in concursibus præprimis, quia ibi etiam creditoribus de alterius debiti veritate quærere & contendere licet, instar probationis debiti alleget, tunc enim neutiquam valet, nisi aliunde & magis, quàm per nudam confessionem de debito reverà constet, sed creditor posterior, de cuius verâ numeratione constat, priori, qui tantum habet confessionem debitoris, præfertur arg. l. Titius 4. ff. quæres pign. dar. poss. Nov. 48. c. 1. §. 1. Conf. Masc. de probat. Concl. 372. Aliud tamen in creditoris confessione, si liberationem quandam in se contineat, ea enim probat solutionem, de quo latius Masc. de Probat. Concl. 372. (3.) Cedens quoq; in detrimentum cessionarii nullo modo confiteri potest, sed ita facta in præjudicium ipsius cedentis effectivalem inducit probationem. Masc. de probat. concl. 374. & Franz. Hercul. Perus. Tract. de neg. Prob. n. 198. limit. 41.

inbidio: 301 1001 1001 1001 Th. v. 13.
-on Quid de moribundo dicendum an & ille validè confiteri possit, videndum est? Ubi rem sequenti restrictione expediendam tutius & clarius esse duxi, aut enim moribundus confiterur extra ultimam voluntatem, aut in eâ; Priori casu iterum separamus causas civiles à crimina-

21.

riminalibus. Et ita respondeo ad quæstionem, quod si quis confiteatur extra testamentum in civilibus, tunc si ea directa est in ipsius confitentis propriam personam, sive fiat ad liberandum, ut si quis dicat, confiteor debitorem meum me solvisse, omninò confitenti potest & talis confessio liberat debitorem in totum, sive ad obligandum, ut si confitear me emisse à Titio hanc vel illam rem, nullatenus repellitur confitens arg. ab ultimis voluntatibus ad actus inter vivos ex l. 4. de fals. caus. adject. desumpto Perez. in tit. C. de Confess. n. 20. Quod si verò quis in præjudicium tertii quid asserat, nulla est confessio, prout eam hoc loco consideramus, nec etiam valet per dispositionem expressam Nov. 48. c. 1. §. 1. Nisi alia adsint adminicula tunc enim eam operationem quanda in habere tradunt Dd. In Criminalibus, ut si quis vulneratus, in articulo mortis confiteatur, hic me ita vulneravit, nihil operatur, quia propria agitur vulnerati causa, in quâ sibi nullus est testis habilis l. nullius 10. ff. de testib. l. 9. C. eod. Deinde quia nec in civilibus hoc procedit prout in antecedentibus dictum, cum tamen in criminalibus major certè probatio, quam in civilibus requiratur Dn. Brunn. Repet. Wesenb. tit. de Quæst. & Tort. q. 13. Zæf. n. 24. Quod ampliatur (1.) etiam tunc procedere, si sit vicinus morti. Nam & in tali casu non haberi fidem dicto expressam docet l. 3. §. 1. ad Scutum Silan. (2.) Etiam si juramentum accesserit, quia nec hoc actum per se invalidum & contra leges valere facit. (3.) Ampliatur in casu, quo difficilis adest probatio, cum nusquam in jure reperiatu cautum quod ob difficultatem probationis credi debeat alicui in propriâ causâ. Limitatur verò Regula in casu, quo alia occurrunt adminicula, per quæ assertio & moribundi & offensi juvetur, tunc enim valet, non quidem in totum, sed in tantum ita nimirum, ut ad torturam perveniri possit, ob text. clarum in Const. Carol. art. 27. junct. art. 25. vers. Zum Sechsten Zæf. supr. alleg. n. 24. & recensiti à B. Dn. Carpz. Pr. Crim. q. 120. n. 54. Aliud tamen, si ad excusandum, ut cum quis eum, qui de homicidio suspectus, excuset dicatq; se non ab illo fuisse vulneratum, tunc enim in totum valet, ita ut hæc alia indicia quamvis legitima enervet & reum à torturâ sublevet per l. 2. ad Scutum Silan. Carpz. Pr. Crim. q. 120. n. 58. & seq. Zæf. d. l. n. 26. Quod ibidem limitat, nisi reus aliunde probetur noxius, quia remissio privata publico non præjudicat, neq; per eam crimina luuntur. Quod si verò quis ad alium inculpandum & accusandum aliquid dicat, tunc non

B 2 est

est confessio, quia est in præjudicium alterius. Nec aliàs etiàm ut assertio valet, hinc nequidem indicium ad torturam facit. Posteriori casu, ut si quis confitetur in ultimã voluntate, tunc hoc modo distingvo. Aut facta est ad liberandum aut ad obligandum. Ad liberandum dico, quia per hoc intelligo debitorem, ut si testator dicat in testamento, debitor meus debitum suum ritè rectèq; mihi solvit. Ad obligandum, heredes indigito, quando Testator dicit, Cajo Sejo centum debeo, sive addatur causa debendi, sive non, prout hoc in sequentibus fusius explicetur. Primo omninò affirmatur quæstio, ita ut eodem modo, ac supra de eo, qui extra testamentum in civilibus confitetur, dictum, talis confessio liberatoria valeat, & cum exceptione, quæ eidem ex testamento competit, etiam actionem contra hæredem ab liberandum habeat, *l. 4. C. de fals. caus. adject. Conf. etiam t. r. de Liber. Leg.* Altero, tunc subdividitur, an causa debendi simul tali confessioni obligatoriæ annexa, v. g. Sempronio 100. debeo ex locato conducto, An non, sed simpliciter dictum Sempronio 100. debeo. Priori casu valida est confessio & heredes ad id obligantur ex illâ causâ, quæ addita est, ita ut si quis Testator dixerit, Sejo ex emptione alicujus rei mobilis 40. debeo, heredes ex empto vendito conveniri possint. Nisi, errorem & causam non subesse, probare velint. Posteriori verò quæritur, an talis confessio ad miniculum quoddam habeat, & juramento confirmata sit, an non, & nuda tantum modò? Et hîc respondetur, quod quidem utroq; modo talis confessio operationem suam habeat, sed non uno eodemq; respectu: Nam si juramento confirmata est Testatoris confessio, tunc valet & heredes obligantur ob additum juramentum *per text. expressum in l. 37. §. 5. in fin. de Legat. 3. & l. 77. §. 23. de Leg. 2.* Quod & procedit, si Testator tantummodò se hoc antea Juramento firmasse affirmet *per d. l.* Si verò nuda sit confessio, tunc non quidem valida est per se, ut confessio, & proinde ex illâ conveniri heres non potest, valet verò ut fideicommissum, quo referunt *Dd. l. 39. §. 1. de Leg. 3. & conferri potest l. 28. §. ult. de Liber. Legat.* Ultimum tamen & quod de nuda confessione, quæ vim fideicommissi obtinet dicta limitatur communiter, tunc nimirum verum esse, quando heres non gravatur legitima, si enim hoc fit, omnino, quia nec expressè gravari potest, ita nec tacitè procedit, *Zæf. tit. de Confess. n. 19. & seq. Perez, in Cod. tit. eod. n. 22.*

Th. 14.

Causa Instrumentalis est vel Loqvela vel Scriptura vel Nutus. Loqvela, quâ fit confessio, est, quando quis coram hominibus fide dignis nuncupatur, & sic removetur illud, quod tacens pro consentiente non habeatur, quia nemo extra iudicium ad respondendum cogi potest, arg. l. ult. ff. de Interrog. act. Limitatur autem si voluntas facti quodam declaretur, ut si quis centum deberet & solveret usuras.

Th. 15.

Reqviritur autem ut fiat verbis claris & perspicuis & concludentibus. Brunn. Repet. Wesemb. d. t. de Confess. q. 13. Per clara autem non tantum intelliguntur ea, quæ circumstantiis suis expressa, sed & illa, quæ de jure tacite præsumuntur, ut si quis de crimine non capitali paciscatur vel transigat l. transigere 18. C. de transact. l. 4. §. fin. l. 5. ff. de his, qui not. infam. Brunn. in Repet. Wesemb. tit. de Transact. q. 21. & 29. Vel si mutus signis exprimat, ita ut confessio colligi possit, quod & procedit, quando quis nutu confitetur secundum ea, quæ supra dicta Bl. ad l. 1. Col. 7. C. de Confess. Idem in Judiciali, si citationi clausula adjecta, ut nisi intra tempus dictatum reus appareat, pro convicto & confesso sit habendus. Et porro, si contumax ad positiones actoris respondere nolit secundum c. 2. de Confess. in sexto. Differentia quædam facienda est inter verba enunciativa & dispositiva. Illa quia in ipsis non dicitur consistere voluntas nec stare per se, sed in alium transire docente hoc fusius Vital. de Camban. Tr. Claus. c. 48. n. 1. & seq. p. m. 202. & c. 55. n. 17. & seq. p. 258. & seqq. non faciunt confessionem, ita ut aliquid probet.

Th. 16.

Scriptura fit, quando quis Instrumento eoque, vel publico vel privato confitetur. Quo etiam pertinent Epistolæ Credentiales, & describuntur esse eas, quæ feruntur per illum, cui dicitur in eis esse credendum, ad eum, ad quem diriguntur, & nihil aliud continent, quam petatum de fide adhibendam dictis ejus, qui eas affert. Ratio hujus inventi redditur à Besoldo in Thesaur. Pr. sub voce Credenz Brieffe/ quia non expedit semper arcana literis committere, ne vel vulgus intelligat vel ipsamet literæ intercipientur vel subtrahantur vel amittantur, & hoc tanquam commune utile, tam apud mercatores & privatos, quam apud Reges & Principes observari ob idem remonstrat.

Th. 17.

21.

Th. 17.

Dicuntur autem, ut in hâc materiâ ulterius quid dicam, tales literæ duplicis esse generis: aliæ generales, aliæ speciales: illas vocant, quando continent verba generalia ad nullum actum specialem directâ, ut si in eis dicatur, qui vobis has obtulerit, in his, quæ dixerit, adhibetis plenam fidem: Has verò, quando directæ sunt ad aliquod negotium speciale, & dicatur, super hoc negotio afferenti plenam fidem tribuatis, prout hoc latè tractat *Masc. de Probat. Concl. 628. n. 1. & 8. Berlich. p. 1. concl. 36. & 56.* in utroq; modo conscriptis confessio contenta valet, & plenè probat contra scribentem, quod contra alios, qui hoc de generali negant, & elegantibus rationibus & argumentis defendit *Rulant. de Commiss. p. 2. l. 8. c. 14. n. 16. & seqq.* Obiter tandem de his, quod hæ literæ, si à Regibus & Principibus legis eorum dantur, differant ab instructionibus, ita ut hæ sint specialiores illis, & illæ præprimis & anteqvam officio suo fungi, penesq; eum, ad quem missi audientiam postulant, porrigiq; debeat, quod in his non opus, quin imò facere prohibentur, docente hoc *Besoldo in Tr de Legat. p. 39.*

Th. 18.

Et (2.) Libri Mercatorum: in his enim & confessio contineri potest. Qualem autem effectum habeant, &, an plenè vel seriò plenè probent, de eo *vid. Carpz. P. 1. c. 37. n. 4.*

Th. 19.

Nutus deniq; confessionem inducit, per vulgare illud, quod annuens pro consentiente habeatur, ex quo patet, nutum ipsum, qui factio talis, non naturâ, confiteri posse de quo testis est. *Bl. in l. 1. C. de Confess.*

CAP. III.

De

Causa Materiali.

Th. 1.

Materiam Confessionis tractaturi. Objectum primo notandum est, in quo nam illa consistat, & ad hoc respondeo, Confessionem fieri de omni re litigiosa, *Wesemb. in ff. tit. de Confess. n. 4.* & consistere in facto Participialiter sumpto vocabulo facti non nominaliter scil. eo, quod jam contigit, unâ voce Præterito, non verò Præsenti, prout hoc
ex

21.
ex omnibus LL. ff. & Cod. clarè patet, & quia aliàs confunditur confes-
sio cum assertione merâ, quæ tam de re præsentis quàm præterita &
futura fieri potest, cum tamen reverâ differunt. Notandum tamen hic
quod quando dico objectum confessionis consistere in facto, jus eo
ipso excludam, secundum Masc. Vol. 1. concl. 430. n. 77. ubi tamen casus
excipiendus, si fortè quærat de consuetudine alicujus loci, vel alio
jure particulari, & ita quis confitetur aliquod horum esse. Factum
autem iterum consideratur vel quatenus contingit in Civilibus vel in
Feudalibus vel Criminalibus: Illo modo aut versamur in actibus in-
ter vivos, sive versetur in petitorio sive possessorio aut mortis causa
ut Testamentis, Codicillis &c. In Feudalibus, si Vasallus delictum vel
feloniam præsentis Domino confiteatur. de quo Schrader. Tr. de Feud. p.
9. part. 2. pr. sect. 13. n. 72.

Th. 2.

Ut autem de omni facto Confessio ritè fieri possit, requiruntur
(1.) ut jus & naturam recipiat l. 14. §. 1. ff. de Interrogat. in Jur. fac.
Brunn. Repet. Wesenb. tit. de Interrog. in Jur. fac. q. 2. Masc. de Probat. Vol.
1. q. 7. n. 40. Sic jus confessionem non recipit, si dicat, se commodasse
alicui equum, ita tamen ut singulis diebus 8. gr. det, quia commoda-
tum gratis fit. Vel si Christianus se servum Judæi confitetur c. fin. X. de
Judæis, aut infidelis se maritum C. 28. q. 1. c. cave quia utrumq; alle-
gato Canone prohibetur, natura verò confessioni contradicit, se esse
patrem Sejæ, cum tamen pares sint ætate. An verò confessio, si non
quidem est contra jus & naturam, sed utrumq; recipit, falsa tamen va-
leat? Hoc docet l. 4. ff. de Confess. Ubi dicitur, si Sempronius occisus,
& Titius confiteatur, se homicidium hoc commisisse, licet non perpe-
trasset, tamen ex confesso tenetur, à quocunq; etiam sit occisus. l. 23. in
fin. ad Leg. Aquil. licet probatio erroris nunquam excludatur.

Th. 3.

Ut sit tale factum, de quo lis moveri possit, Wesenb. tit. de Confess.
Alias enim vix obligandi non habet, imò nullius est momenti. Qua-
propter, si Titius confessus est liberum esse servum, sibi non præjudicat
in noxali actione, prout hoc vid. in l. 13. §. 1. ff. de Interrog. in Jur. fac. Vel
lis inter tales personas, quæ una alteram in Jus vocare non potest, qua-
les sunt Pater & filius, Dominus & servus, intercedat, & ita confessio,
de hac re facta, irrita omninò erit, cum inter eas nulla lis esse possit.
vid.

vid. Masc. de Prob. q. 7. n. 39. idem observatur, si impubes, vel genitalibus carent, accusatus de adulterio, hoc confiteretur,

Th. 4.

Ut factum sit particulare, hoc est, ut confessio fiat de individuo certo, si enim in genere & de in certo facta, parum prodest, *l. 6. pr. de Confess.* quia in favorem confitentis hoc modo fit interpretatio. *Rot. Gen. Decis. 60. n. 8.* Casu hæc Thesis erit clarior v.g. Sempronius confessus se occidisse hominem, hæc confessio, licet Titius occisus sit, parum prodest, quia est de in certo, ideoque, si effectum habere debet opus est, ut dicat, se Titium interfecisse. Elegans tamen hoc casu differentia existit, inter Confessionem Judicialem & extrajudicialem. Si enim Judicialiter quis in certum & generale quid confessus est v.g. se furtum commisisse, vel hominem quendam occidisse, tunc cogi potest, ut certum confiteatur *l. 6. §. 1. ff. de Confess.* Hæc verò, quæ extrajudicialiter facta, planè nihil probat. *Bl. in l. quoniam intelligitur ff. de his qui not. in fam. Bajard. ad Jul. Clar. q. 21. n. 129. Gomez de Delict. l. 3. n. 8. Azo in Summa ad lit. C. de Conf. n. 5.*

Th. 5.

Ut factum sit in præjudicium confitentis & favorabile. Hoc enim si non est, omninò nullum confessio habet effectum & vim nullam *l. 11. ff. de Interrog. act. l. 7. C. de Prob. Nov. 48. c. 1. §. 1. l. 8. §. 6. de bonor. poss. contr. tab. l. 26. §. f. de posit.* Hinc dicitur in *c. 5. X. de eo, qui cogn. consanguin. & c. 6. 5. X. de Divort.* quod contra matrimonium publicè contractum nulla valeat Confessio, ad id nimirum ut dissolvatur, ut si v.g. duæ personæ publicè contraxerint sponsalia & deinde confiteantur se non contraxisse. Quamvis benè confessio valeat in favorem matrimonii *c. cum causam 6. de raptu.* dummodò non sit contra aliud matrimonium. Quod & concedunt in votis *vid. spec. Durand. l. 2. p. 2. de Confess. §. sequitur videre n. 4.* simile exemplum est, si quis confiteretur, se esse ingenuum extra judicium tunc enim, quia hoc in judiciali non valet, nec extra judicium valebit *l. interrogatam de liberal. caus. spec. d. l.* Huc etiam pertinet confessio dotis & non numeratæ pecuniæ *l. in contractibus 24. C. de non num. pec.* ita ut licet quis confessus fuerit in Instrumento, se dotem recepisse, & nondum sit præscriptum, illa confessio omninò non valeat, si opus sit probatione *l. 1. C. de dot. caut. non num. de qua re vid. plura ap. Dd. ad h. t. C. de non num. pec. & d. t. de dot. caut. non num.*

Quod

21.
Quod autem favorabile esse debeat, demonstrant. Dd. ex l. 22. 24. 39.
C. de Liberal. caus.

CAP. IV.

De
Causa Formali.

Th. I.

Relicta materia ad formam accedimus, quomodo rite inquam & legitime fieri debeat, Cum autem magnam hac in re cum judiciali habeat convenientiam, magnoperè quoque partim ab eâ differat, ideoque ad confusionem evitandam, dividemus formalia Confessionis in Consentanea & Dissentanea. Appellamus autem Consentanea, ea, quæ ita speciebus hisce sunt communia, ut non saltem absque illis effectum nullum, sed necesse regulariter quidem habere possint. Hinc ad utramque requiritur (1.) Partis presentia per l. 6. §. 3. de Confess. l. fin. de Interd. Consideratur autem illa presentia utriusque, confitentis & adversarii ratione, ut æquipollentia includat, sic confitens presentis esse debet, sive hoc fiat per Nuncium, sive per Procuratorem ad hoc specialiter instructum, sive per Epistolam, nihil enim interest, quoquo horum modo fiat, adversarius verò, seu cujus gratia fit confessio presentis esse debet, si adsit ejus Advocatus, Negotiorum gestor, Curator, Tutor, Nuncius, Procurator ad hoc instructus, ex generali ratione, quod hi homines, quicquid acquirant, non ipsis, sed Dominis & Principalibus eorum lucro cedat. Masc. de Probat. concl. 347. n. 5. Nec ad formale requisitum huc presentia partis absque ratione revocata, prout hoc à Dd. asseritur, de quo vid. Hahn. ad Wesenb. n. 10. d. l. de Confess. verb. coram adversario & testibus. Si quidem hoc non per supra solum alleg. §. 3. l. 6. de Confess. expressè probatur, sed etiam per optimam rationem, desumptam ex l. 47. pr. de Re. Judic. Quemadmodum Judicatum inter presentes tantum valet, ita quoque confessio, quia iudicatio æquiparatur l. 1. ff. de Confess. Nec quicquam facit in contrarium, quod si in scriptis facta sit, tunc quia privata scriptura contra scribentem probat, etiam si is, ad quem scriptum, absit, omninò etiam contra confitentem probet adversario non presente arg. l. 25. §. fin. de Probat. Idque multò magis in Confessione facta instrumentis publicis. Si verò viva voce facta, probatur à duobus testibus probata fidei l. 13. de non

non

C

num

num. pec. ideoq; partis præsentiam itidem non requirat. Ad hoc enim Resp. (1.) Admissâ differentiâ inter confessionem in scriptis factam & ore prolatam, ita ut eo casu partis præsentia non sit necessaria, quamvis, si verum fateri licet, omninò, quia scriptura semper loquitur, & per consequens tunc demum, quando talis Scriptura ad eum, in quem directa, pervenit, ita scilicet ut aliquid operatur, confessio fit, & in his præsentia adversarii requiratur, siquidem, prout supra dictum, æquipollentia non excluduntur, & per epistolam quoq; fieri potest. Admissâ hæc differentiâ, tamen quoad posterius membrum, si vivâ voce prolata, præcisè adversarii præsentia requiritur, ob supr. alleg. rationes & leges. Et ratio in contrarium planè nihil probat. Siquidem (L.) *tota lex 13. de non num pec. d. l.* quod duobus testibus probari debeat, ne verbo quidem mentionem facit. (2.) Posito, quod ex dicto Textu elici possit, confessionem à duobus probatæ fidei testibus probari, tamen ex hoc non statim sequitur, Ergò confessio probat, siquidem & illud probari potest, quod omninò in jure subsistere non potest. (3.) Respondeo, unius positionem non esse statim alterius exclusionem, sic, licet dicatur in *alleg. l. 13. d. t.* quemlibet confessioni suæ stare obstrictum, tamen exinde non sequitur, Ergò adversarii præsentia contra expressos Textus Juris necessaria non est, sed potius subintelligendum, si confessio legitimè facta vid. *Godofred. ibid. in not. lit. C.* Vel denique respondetur, distinguendo inter effectum confessionis. Aut enim, consideratur, quatenus plenam facit fidem, quemadmodum regulariter accipitur, aut quatenus saltem semiplenam vel præsumptionem & indicium. Ad illam omninò præsentia partis requiritur, ad hanc verò non; & ita vera esse potest Dd. opinio, qui positioni meæ contrarium statuunt. Quod autem confessio extrajudicialis parte absente facta, semiplenè probet, de eo vid. *latius Rot. Gen. de Mercat. Decis. 195. n. 6. & seq. Marfil. sing. 202. n. 2.* Limitant hanc assertionem communiter, (1.) si fiat absente parte cum Juramento, prout hoc volunt *Olrad. Consil. 291. & Bald. Consil. 243.* (2.) Si frequens continuata & repetita, quod transeat quasi in vocem publicam & famam *Hippolyt. de Marfil. ad Rubr. C. de Probat. f. 108.* (3.) Si liberationem contineat. (4.) In Criminalibus, si criminaliter agitur, non verò, si civiliter, ibi enim præsentia partis nihil operatur, rationes dantur à Dd. (1.) Quia in civilibus talis confessus habetur pro Judicato *l. unic. C. de Confess.* sed non

21.
non in criminalibus l. perinde 25. ff. ad Leg. Aquil. (2.) Quod in criminalibus tantum faciat indicium ad torturam aliud in civilibus, de quibus in c. olim n. 3. & seqq. X. de Rescript. ibiq. alleg. 5. Quando fit ad exonerationem conscientiae, ut si quis moribundus dixerit se fuisse usurarium Felin. d. l. n. 8. Panorm. ad c. fin. X. de Success. ab intest. n. 19. Quamvis hic, sed minus accurate, juramentum requirat.

(II.) *Acceptatio.* Hæc enim adeo necesse est, ut si intermissa, confessio non præjudicet secundum Practicos. Ubi tamen notandum, acceptationem esse duplicis generis, unam expressam, aliam tacitam. Illa fit verbis expressis & clavis, hæc verò præsumptionibus. Hinc ad eandem refertur, si confessio ad instantiam alicujus fiat, quia tunc pro acceptata habetur. Vel si in scriptis fiat confessio, & is, ad quem emissa, penes se retineat argum. desunt. ex l. 65. de Procur. An autem ex omni taciturnitate præsumatur acceptatio ita ut expressa non egeat, de eo valde oritur dubium, & patet Decisio ex hac Thesi. Consulatur insuper Masc. de Probat. Concl. 346. Minsing. C. 4. Obs. 51. Ungeb. ad Decret. rit. de Confess. n. 6. Acceptationem autem in continentia fieri debere, non verò ex intervallo, docet Masc. de Probat. Concl. 346. n. 13. Hippolyt. de Marsil. ad Rubr. C. de Probat. n. 126. ibiq. alleg. Circa hanc doctrinam distinguenda sunt Civilia à Criminalibus, ita ut in his, si extra iudicium facta non faciat plenam fidem, sed tantum indicium ad torturam, prout hoc Clar. §. fin. lib. 5. quest. 55. n. 4. Tusch. Concl. 637. n. 9. 10. 11. Referrunt quoque huc limitationes supra Thes. 1. traditæ, si enim præsentia partis non requiritur, multo minus acceptatio. Ex hæcenus dictis jam oritur quæstio: An confessio qualificata pro parte acceptari possit? Et respondent Dd. distinguendo inter confessionem qualificatam extensamque ad plura, quæ simul cohærent, & connexa sunt, quæ uno eodemque tempore contingere potuerunt, ut eam Perez. C. h. t. n. 15. describit, & diversa ac separata capitula habentem, ita ut hæc omnino dividi & per consequens acceptari possit. e. g. si quis fatetur debitum, & simul annectit esse solutum it. si quis dicit, debeo tibi centum ex mutuo, & tu mihi centum ex pacto. Vel si quis pro parte summam debitam confessus est, illa etiam pro parte acceptari potest per l. 21. de R. C. Wamser Conf. 319. n. 3. & hanc taxativam appellant. Pacian. de Probat. l. 1. c. 25. n. 20. & seq. Illa verò non, siquidem aliud sit factum

seu additum ad qualificandum primum in eadem oratione. e. g. si quis fatetur sponsalia conditionaliter, vel contractum, sed metu initum. *Wammser. Conf. 528. n. 11.* tunc eo à facto separari nequit & pro parte acceptari, pro parte verò reprobati non potest. *Hartm. Pistor. Pr. Quest. 16. n. 1. P. 4. Tiragvell. de Retract. Convent. §. fin. n. 4. & alleg. à Pistor. d. l.* Et quamvis formalia qualitates in hoc ab aliquibus impugnentur, ita, ut distinctionem faciant, an qualitas per dictionem aduersativam *Sed concepta, an per similem,* tamen hoc planè non refert, siquidem per quæ verba, modo eadem conceptione verborum qualitas comprehendat, nihil interest, e. g. in totum acceptanda vel reprobanda est talis confessio, siue quis dicat, me à te accepisse pecuniam, cum hac tamen qualitate, quod de non petendo simul cum me pepigisti, An verò, fateor debitum, at pactum de non petendo tecum iniuri. *Hartm. Pistor. d. l. n. 2. Pacian. de Probat. l. 1. c. 25. n. 28.* Limitatur verò posterius hoc membrum & acceptari posse pro parte confessionem qualificatam, si qualitas illa in continenti non annexa confessioni, sed demum ex post facto & intervallo addita, ut si primò purè & simpliciter confessus, & postea annectat qualitatem *H. Pistor. d. l. n. 3. Klock Conf. 39. n. 131. vol. 2.* (2.) si qualitati falsitatem actor, probare velit, quia tunc licitum ipsi est confessionem absq; qualitate acceptare. *Pacian de Probat. d. c. 25. n. 27. H. Pistor. d. l. n. 7. & alleg. à Brunn. in Process. de Confess. n. 6.* (3.) si contra illam qualitatem militat præsumptio Juris *c. cum venissent, X. de Instit. Gail. l. 2. Obs. 106. n. 6. H. Pistor. d. l. n. 8. Brunn. ibiq; alleg.* ut si quis homicidium confessus sit. *Conf. Zes. ad h. t. ff. de Conf. n. 9. 10. & seqq.* Conferatur insuper prolixè de hac quæstione *Pacian. de Probat. d. c. 28. per tot. ibiq; alleg.*

Th. 3.

Hæc, quæ breviter notare volui de Consentaneis, jam ad Dissentanea, seu ea, quibus ratione differentia specificæ Extrajudicialis Confessio à Judiciali separatur. Quorum (1.) ut fiat cum causâ, eaq; certâ ac speciali, *l. Publicâ 16. §. fin. ff. Deposit. & l. cum de indebito 25. §. fin. de Probat. l. 13. C. de non num. pec.* quia aliàs non videtur ex certâ scientiâ, sed potius ex abrupto facta *Felin. in c. si cautio 10. X. de fid. Instrum.* Dixi autem Confessionem fieri debere, cum causâ certâ ac speciali, ad excludendam (1.) Causam falsam, ea enim nihil juvat, & hinc nec quicquam probat, quapropter à Dd. causam non expressam & expref-

sam

21.
sam quidem, sed falso, pari passu ambulare dicitur. *Spec. in tit. de Instrum. edit. §. ostenso 4. vers. quid si abbreviatura 17. Tiragruell. de Retract. Convent. §. 1. gl. 2. n. 11. Conf. l. Paulus de V. S. l. 2. §. 1. quemadmodum Testam. aperiant.* (2.) Generalem, ut si quis dicat, accepi hanc rem ex contractu, quia talis confessio ambigua est, & non inducit obligationem *arg. l. 13. C. de non num. pec. ibiq. Dd. Marsil. in l. 1. §. praterea n. 93. de quast.* (3.) Obscuram & intelligentiâ carentem, quia, ut in antecedentibus diximus, talis pro nullâ habetur. *Dambaud. Pr. Crim. Tit. de Civil. c. 173. n. 14. & alleg. à Mascard. de Probat. Concl. 345. n. 2. & seqq.* Limitantur autem hæc dicta ita, ut causa non requiratur, & tamen valida sit confessio. (1.) Si juramento confirmata in civilibus, quia talis jurata confessio deliberato animo facta censetur, *arg. c. quamvis de Pact. in 6to. & juramentum vim habet clausulæ, quod actus valeat omni meliori modo l. cum pater 77. §. filius matrem. 23. de Leg. 2. Masc. dicit. Concl. 345. n. 36.* (2.) Si sit liberatoria & ad quietandum directa, *l. tale pactum 40. de Pact. Masc. d. l. n. 40. ibiq. alleg.* (3.) Si donationem contineat, licet non expresso verbo donationis, quia & aliquando (Regulare enim hoc non est) ex conjecturis præsumitur donatio, ut si quis alicui pecuniam daret simpliciter ad refectionem domus, quam quis aliàs non fuisset refectionurus *per l. sed si mors 13. §. fin. de donat. inter vir. & uxor. Felin. in c. si cautio 14. X. de fid. Instrum. n. 5. plura.* (4.) Quando realis, prout eam Dd. vocant, est confessio, ut si quis dicat, res, quam possideo, est tua, quia tunc causa, licet non adjecta, valet. *Felin. in d. c. si cautio n. 8. addit rationem, quod præsumatur habita pro de relicto t. t. ff. pro Derelict. Conf. etiam Spec. tit. de Confess. §. nunc videndum. vers. in summa & vers. quod si confiteor.* Quamvis hoc de Judiciali affirmet *Masc. d. Concl. 345. n. 20.* (5.) Si in scriptis facta & conjecturalem tantummodò habeat causam, seu per conjecturas causa saltem constet. *Felin. d. l. n. 13. Masc. d. l. n. 51.* Sic v.g. quando quis in scriptis confitetur, se accepisse certam pecuniæ summam, illa confessio omninò valet, quia præsumitur in dubio ex causa mutui data, *Gl. in l. cum quid ff. si cert. pet. H. Pistor. Obs. 39. n. 2. in fin. Dn. Carpzov. P. 1. C. 17. D. 39. n. 7. & seqq. in simili nuperrimè quoque responderunt Dn. Scabini Anno 1667. Mens. Octob. in causa Friedrich Lehmgrübers von Breslau contra Marien Bosin von Zeitz. Ubi dicta Maria Bosin confessa fuit in scriptis, se obligatam esse Lehmgrübern certo tempore soluturâ 37, taleros non*

addita causa. Et nominatus Lehmgrüber Prætozem hujus loci im-
ploravit, extractionem simul e libris suis cum obligatione illa ad re-
cognoscendum produxit, Rea vero exceptionem causæ omissæ op-
posuit, hunc in modum: P. P. Würde Beklagte die von sich gestellte
Beschreibung recognosciren/ Inmassen Ihr sub poenâ recogniti zu
thun oblieget/so wöre sie auch die libellirten 37. Rthr. sampt den verur-
sachten Unkosten auff vorhergehende Liquidation und Richterliche Er-
mässigung Klägern zu bezahlen schuldig. (6.) Si sit geminata, ut si
quis confessus, se Titio 100. debere, licet non adjecerit causam, tamen
si alio tempore confessionem hanc repetierit, valet, quia tunc causa
præsumitur, Masc. d. l. n. 52. Molina Tr. de Just. & Jur. Disp. 302. n. 3. &
seqq. Struv. Exerc. 16. th. 52. Brunn. Repet. Wesenb. tit. d. R. C. q. 34. & ad
l. 4. C. de non num. pec. Felin. in d. fin. si cautio n. 14. Afflict. Decis. Neapol.
110. (7.) Si facta pio loco, ut Ecclesiæ, civitati &c. quia favore cau-
sæ confessum fuisse præsumitur, nec distinguitur, an facta sit in Testa-
mento, vel extra illud, de quo latè Tiragwell. Tr. de Privileg. piar. caus.
109. & Felin. d. l. n. 6. (8.) Si pars adversa causam confessionis factæ
probare velit, tunc licet non adjecta, probata tamen valet. Mascard. d.
Concl. 145. n. 69. (9.) In genere limitatur hæc assertio ita, ut causa
non requiratur, si effectum confessionis variè considero, quamvis enim
non faciat plenam probationem confessio absque causa, tamen semi-
plenam efficit, & facit locum esse Juramento in supplementum cui l. 5.
C. de Probat. c. fin. X. de Success. ab Intest. inserviunt, s. nunc videndum
vers. sed quæ est ratio. Hippolyt. de Marsil. in l. 1. s. præterea n. 61. de quest.
& sing. 249. Mars. d. l. n. 26. (10.) Et ultimo, in ultimâ voluntate
interdum etiam sine causâ fieri potest, quod quomodo & quando pro-
cedat, vid. supr.

Th. 4.

Aliud adhuc Dd. addunt requisitum, nimirum ut confessio fiat
coram hominibus fide dignis Strauch. Dissert. 25. th. 23. Verum quia
absq; præsentia testium confessio per se subsistere potest, ut in eâ, quæ
in scriptis, fit, ideo ad eum, ut formale requisitum non requiri verius
est, quamvis ad probationem faciant, prout hoc in sequentibus fufius
remonstretur.

Th. 5.

Relictâ formâ, ad alterum capitis membrum probationem num.
acce-

accedo. Ubi primo loco distingvendum inter confessionem factam in scriptis & eam, quæ ore prolata, illa alia non opus habet probatione, quam illa scriptura in quâ facta est confessio, sic si per Instrumentum publicum Testamentum, fuerit facta, parsq; adversa in nostro præprimis foro Sax. talem scripturam contra eum qui vel ipse confessus vel confitentis personam repræsental ad re cognoscendum producat, tales personæ ad recognoscendum obstrictæ sunt, & ita hæc facta satis superq; probata est confessio. Hæc, quæ ore prolata, probatur testibus iisq; regulariter duobus, quia hi ad probationem plenam suffi-
 ciunt. Dixi autem regulariter quia inveniuntur casus, ubi quinque requirantur de quibus vid. l. 18. ibiq; Brunn. de testib. & eleganter Schrader. de Feud. 2. p. 9. sect. 13. n. 74. Neapol. lib. 2. de causâ depof. Rubr. 33. n. 8. Num autem sufficiant testes singulares? Ad hoc respondetur distingvendo, inter singularitatem obstativam & diversificativam & cumulativam, ita, ut in hac, etsi testes singulares ad eundem tendant finem v.g. quando unus deponit de veritate facti, alter de confessione, omnino plena efficitur c. fin. X. de success. ab Intest. Secus in cæteris, quamvis interdum semiplenam faciant probationem vid. Latè Masc. de Probat. (2.) Per Juramentum Judiciale scil. Quemadmodum enim super omni facto omniq; actu, qui non expressè reperitur prohibitus juramentum deferri potest l. 9. C. de R. C. ita quoq; super confessione modo causa ipsa, circa quam confessus est, juramentum admittat: quia nunquam videtur prohibitum. Accedit quod juramenti delatio speciales legitimæ ac ordinariæ sit probationis, vel saltem loco ejus habetur & sit subsidiaria ac privilegiata l. ult. §. 10. C. de Jur. deliber. l. 31. 38. ff. de Jurejurand. Carpz. P. 1. C. 12. D. 35. n. 3. & P. 1. C. 16. D. 11. n. 10.

CAP. V.

De Fine Effectu & Contrariis.

Finis prout capitæ principium est, ita communis ferè omnium actuum, quibus quis in judicio convincitur, Veritas est, in specie verò is confessionis est, ut id, quod confessum, nulla egeat amplius probatione, sed sententiâ quasi suâ damnetur l. 1. ff. de Confess. l. unic. C. d. t. Th. 2.

Th. 2.

Confessionem Extrajudicialem causis principalioribus jam deductis sequitur effectus, qui ratione objecti varius. Fit enim vel in Civilibus vel Criminalibus, in Civilibus aut facit plenam aut Semiplenam fidem. Quando verò plenam, an semper confessione ritè facta? de eo non conveniunt inter se *Dd. Hieronym. Thomæ Tr. de Confess. P. II. c. 6. Sect. 3. §. 1.* eorum defendit opinionem, qui statuunt, quod confessio extrajudicialis sive parte præsentis, sive eâ absente facta, si modo duobus probatæ fidei testibus confirmari possit, regulariter semiplenè, irregulariter verò plenè probet. Verumenimverò, si requisita, hætenus recensita rectè examinentur, non possum, quin ab ejus opinione recedam, potius contrarium statuens, quod confessio Extrajudicialis regulariter plenam, irregulariter verò semiplenam faciat fidem, prout ex *l. 25. ff. de probat. l. si domus §. in pecuniâ ff. de Legat. 1.* quoque colligi potest. In Criminalibus aut criminaliter aut civiliter agitur. Si criminaliter, facit indicium ad torturam, secundum *Const. Carol. art. 31.* So einer anugsam oder von ihm selber überwiesen wird/das er unnothiger Dinge gesagt hätte/das er die befl. oder verdachte Missethat gethan hätte/re. Solches wird vor eine redliche Anzeige gehalten/ *vid. M. n. de Presumpt. l. 1. q. 89. n. 215. Bojard. q. 21. n. 121. Masc. in concl. 30. vol. 1. Hahn. not. ad Wesenb. t. t. Dn. Tabor. de Tort. in analys. art. 31. d. Const. Carol.* Si verò civiliter, tunc plenam facit fidem. Ita *Bojard. in addit. ad Jul. Clar. q. 21. n. 127.*

Th. 3.

Confessioni sunt contraria (1.) Ratione causæ Efficientis, Error, vis, metus, ira, Prodigalitas, Ebrietas, Furor, Dolus, Minorennitas, Revocatio &c. (2.) Ratione materiæ, Factum ambiguum odiosum, item de quo lis moveri non potest. (3.) Ratione Formæ, absentia partis, remissio, si causa non adjecta neque probata. Plura dici possissent de hac utilissimâ materiâ & forsân quædam de Confessione Sacerdotali dicenda fuissent, sed brevitatis studio hîc finio

& Disputationem hanc solenni voto

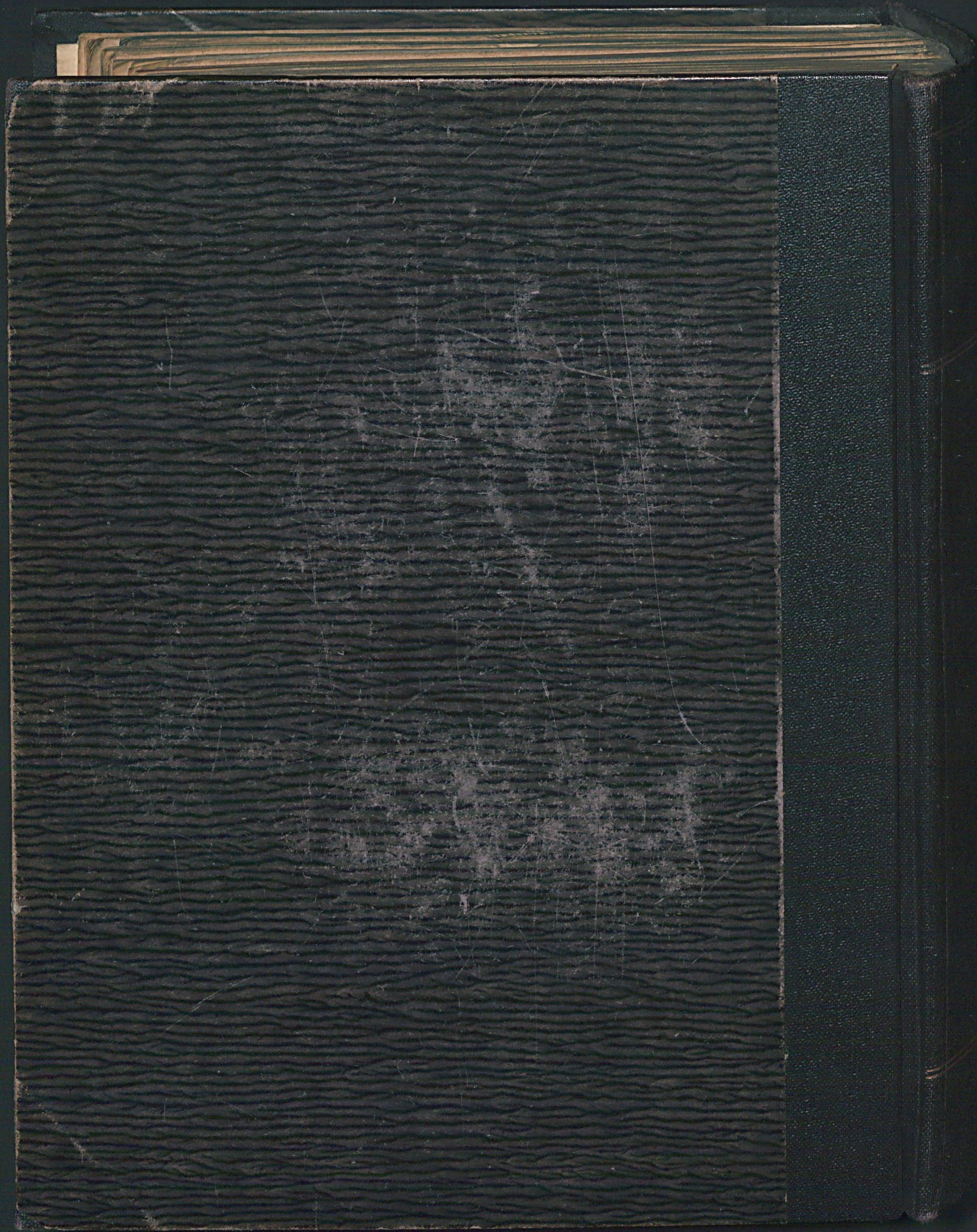
claudio.

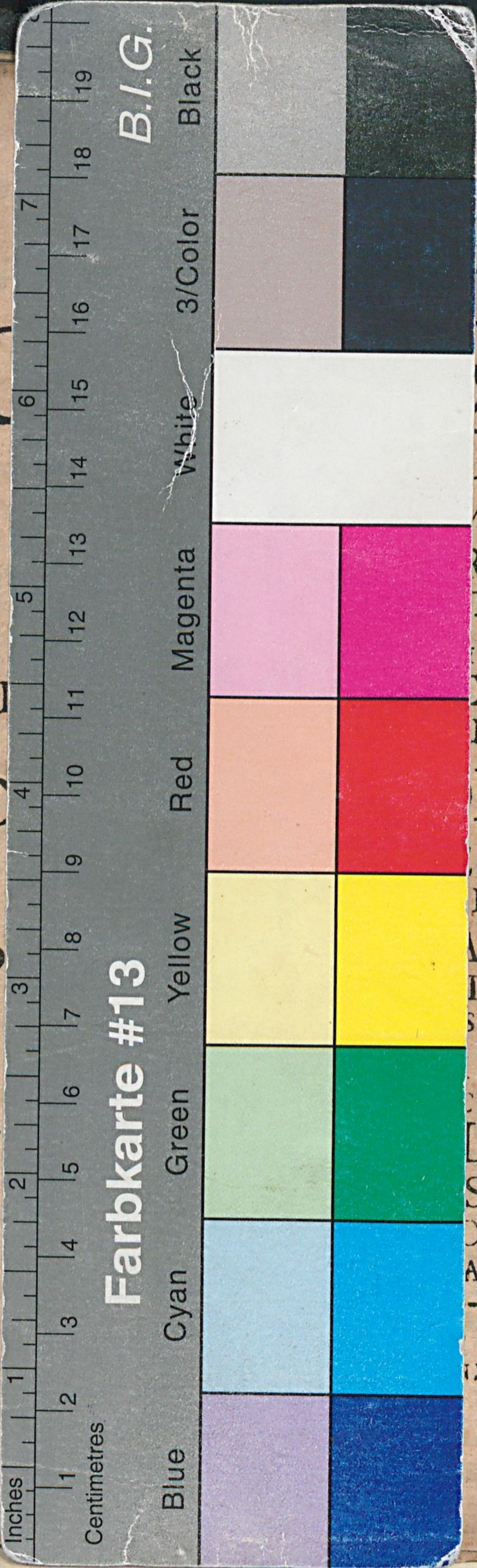
DEO SOLI GLORIA!

X2615893

1077

Farbkarte #13

B.I.G.

1668, 31/

21.

D:
 JURIDICA
 SSIONE
 DICIALI,
 R.LIPS.ORDINIS
 TATE
 DE
 XCELLENTISSIMO,
 ILTISSIMO
 MÆO LEON-
 NDÖRFFERO,
 P.P. CELEBER.
 ATQVE PATRONO,
 T, OBSERVANTIÆ
 SUSPICIENDO
 M VENTILATIONI
 CIT
 LIAS Magdeburg/
 SA, THUR.
 DR.
 ANNO M DC LXVIII.
 IÆ
 IS GEORGI.

